

Sygn. akt **IV U 1010/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2019 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2019 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku A. S. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w R.

o rentę rolniczą

na skutek odwołania A. S. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w R.

z dnia 04/06/2018 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w R. z dnia 04/06/2018 r , znak: (...)w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu wypłatę A. S. (1) części uzupełniającej renty rolnej od 1 czerwca 2018r w 100% .

Sygn. akt IV U 1010/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 14 marca 2019 r.

Decyzją z dnia 4 czerwca 2018 r. znak (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydał decyzję o wstrzymaniu wypłaty A. S. (1) 100% części uzupełniającej renty rolnej. W uzasadnieniu wskazano, że część uzupełniająca ulega zawieszeniu w 100% z powodu prowadzenia działalności rolnej.

Odwołanie od przedmiotowej decyzji złożył A. S. (1), zaskarżając ją w całości i wnosząc o wypłatę zawieszony części uzupełniającej renty. W uzasadnieniu odwołujący podał, że jest właścicielem gospodarstwa rolnego położonego w N. i Ł., aczkolwiek z uwagi na stan zdrowia wnioskodawca nie jest w stanie pracować w posiadanym gospodarstwie rolnym. Wnioskodawca podał, że wraz z nim zamieszkują jego dzieci i to one pracują w przedmiotowym gospodarstwie rolnym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

A. S. (1) urodził się (...) Decyzją z dnia 6 grudnia 1993 r. , znak(...)przyznano A. S. (1) prawo do okresowej renty rolnej. Z uwagi na dalsze prowadzenie działalności rolnej część uzupełniająca renty została wstrzymana. Decyzją

z dnia 9.09.2009 r. , znak (...), przyznano odwołującemu się prawo do renty rolniczej na stałe. Wnioskodawca leczył się psychiatrycznie.

(okoliczności bezsporne, decyzja k. 25, k. 210 akta KRUS, dokumentacja medyczna k. 106 akta KRUS)

Decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 29 maja 2018 r., znak (...), stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w stosunku do żony wnioskodawcy - I. S. oraz ustanie obowiązku opłacania składek za I. S.. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odział R. decyzją z 4 czerwca 2018 r. , znak (...), od dnia 1 czerwca 2018 r. wstrzymał odwołującemu wypłatę części uzupełniającej renty w 100%.

(dowód: decyzja k. 257 akt KRUS, decyzja k. 258 akt KRUS)

Wnioskodawca jest właścicielem gospodarstwa rolnego o pow. 4,79 ha fizycznego (3,30 ha przeliczeniowego). Mieszka wspólnie z żoną i piątką dzieci. Żona wnioskodawcy zajmuje się jednym z dzieci. Wnioskodawca nie pracuje w posiadanym gospodarstwie rolnym. Obecnie w gospodarstwie pracują dorosłe dzieci wnioskodawcy - A. S. (2) i M. S. (1), którzy nigdzie się nie uczą i nie pracują zawodowo. Główne decyzje dotyczące zasiewów oraz uprawnianych pól podejmuje syn wnioskodawcy M. S. (1). Wnioskodawca nie pracuje w gospodarstwie rolnym oraz nim nie zarządza. Czasami pomaga synowi w naprawie kombajnu.

(dowód: zeznania I. S. k. 28, zeznania A. S. (2) k. 28v, zeznania M. S. (1) k. 28v, zeznania wnioskodawcy k. 21 i 28v.)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w postaci dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz w załączonych aktach rentowych wnioskodawcy, które nie były kwestionowane w toku postępowania sądowego. Ponadto podstawą ustaleń faktycznych były o zeznania złożone przez powołanych świadków oraz zeznania wnioskodawcy. Przesłuchani świadkowie I. S., A. S. (2) i M. S. (2) potwierdzają, że wnioskodawca nie prowadzi już gospodarstwa rolnego. Powołane wyżej dowody z zeznań świadków zostały w całości uznane za wiarygodne i prawdziwe, albowiem wzajemnie ze sobą korelują, tworząc spójną, logiczną całość pozwalającą Sądowi wydać rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do zeznań świadka S. W. Sąd uznał je za nie obrazujące faktycznego stanu rzeczy . Przed wszystkim należy zwrócić uwagę, iż świadek nie zamieszkuje wspólnie z wnioskodawcą, spotyka się z nim jedynie sporadycznie, zatem nie może mieć pełnego i wiarygodnego obrazu co do pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym. Jak wskazał sam świadek – obecnie mieszka ok. 1 km od wnioskodawcy i myśli ,że wnioskodawca pracuje w gospodarstwie . Tym samym twierdzenia te są jedynie domysłami świadka (k. 21v.) i nie mogą stanowić wiarygodnej i pewnej podstawy ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2019.299), wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą. Zawieszenie wypłaty dotyczy części uzupełniającej emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy. Wypłata ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7, 9 i 10.

Zgodnie zaś z ust. 4 art. 28 ustawy uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

1) gruntów wdzierzawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

- a) małżonkiem emeryta lub rencisty,
 - b) jego zstępnym lub pasierbem,
 - c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c;
- 2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych;
- 3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia;
- 4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Niemniej jednak przepis art. 28 ust. 4 ustawy należy interpretować w powiązaniu z art. 6 pkt 1 i 3 ustawy, który wskazuje, że podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym.

Przepis art. 6 ustawy definiuje pojęcia: „gospodarstwo rolne” i „działalność rolnicza”. Zgodnie z art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku, działalnością rolniczą jest działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej, rybnej i leśnej. Natomiast „gospodarstwo rolne” to każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej (art. 6 ust. pkt 4 ustawy). Zatem ustawodawca definiując przedmiotowe pojęcia odnosi się do kryterium funkcjonalnego, odnosząc się do faktycznego prowadzenia działalności rolniczej, pomijając kwestię własności i posiadania. Podkreślić należy, iż na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników rolnik uzyskuje prawo do świadczeń bez konieczności wyzbycia się gospodarstwa rolnego, a własność gospodarstwa nie jest cechą ubezpieczonego rolnika. Ustawa ta przewiduje nabycie prawa do świadczeń niezależnie od zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej, albowiem rolnik uzyskuje prawo do świadczeń nie dlatego, że wyzbył się własności lub posiadania gospodarstwa rolnego, lecz dlatego, że z powodu wieku lub stanu zdrowia utracił zdolność do pracy w gospodarstwie, czyli możliwość jego prowadzenia. Natomiast zaprzestanie działalności rolniczej ma znaczenie w zakresie wysokości otrzymywanych świadczeń, gdyż część składkowa wypłacana jest w każdych okolicznościach, ale wypłata części uzupełniającej ulega zawieszeniu w przypadku prowadzenia działalności rolniczej. Skoro przepis art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników należy interpretować zgodnie z art. 6 pkt 1 i 3 tej ustawy, w którym podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym, zatem uznać należy, że własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego obecnie pozostają poza sferą stosunku ubezpieczenia społecznego rolników i są prawnie obojętne przy objęciu ubezpieczeniem, a także nie mogą mieć wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia zależy tylko od zaprzestania działalności rolniczej, zatem właściciele gruntów innych niż wymienione w art. 28 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 31.10.2017 r. III AUa 254/17, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 7.12.2017 r. III AUa 196/17, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8.12.2004 r. III AUa 598/04)

Nie można zatem zgodzić się ze stanowiskiem organu rentowego, iż sam fakt własności gospodarstwa rolnego, bez jego prowadzenia tj. bez prowadzenia przez wnioskodawcę faktycznej działalności rolnej, uzasadnia zawieszenie części uzupełniającej renty. Jak już zostało wskazane powyżej decydujące znaczenie ma bowiem zawsze ustalenie, czy na posiadanym gruncie ubezpieczony faktycznie prowadzi działalność rolniczą w rozumieniu art. 6 pkt 3 cyt. ustawy. Taki pogląd znajduje oparcie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2004 r. , sygn. II UZP 5/04.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że odwołujący się A. S. (1), pomimo że w dalszym ciągu jest właścicielem gospodarstwa rolnego o pow. 4,79 ha fiz. (3,20 ha przel.), faktycznie nie prowadzi obecnie działalności rolniczej na przedmiotowym gruncie. Stan zdrowia wnioskodawcy nie pozwala mu na podejmowanie pracy w gospodarstwie. Obecnie wszelkie prace wykonywana i prowadzone są przez dorosłe dzieci wnioskodawcy – A. S. (2) i M. S. (1). Główne prace wykonuje, planuje i nadzoruje syn M. S. (1), który jak ustalono nie pracuje zawodowo i nie uczy się, a poświęca swój czas właśnie na pracę w gospodarstwie. Wnioskodawca pomaga jedynie synowi w drobnych pracach naprawczych, takich jak np. naprawa ciągnika. Takich czynności nie sposób uznać za działalność rolniczą w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2019.299), co uzasadniałoby zawieszenie wypłaty części uzupełniającej renty rolnej.

Dlatego też, mając na uwadze przytoczone powyżej argumenty, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i nakazał organowi rentowemu wypłatę A. S. (1) części uzupełniającej renty socjalnej od 1 czerwca 2018 r. w 100 %.